

**ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΑ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ**

Τὸ ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας, διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ φωτὸς τῆς Ψυχολογίας καὶ τῆς Λογικῆς ἀποδειχθέν, ἀποδεκτόνται καὶ διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ φωτὸς τῆς Ηθικῆς ἐπιστήμης, ως ἔξιτος λέγομεν.

Η Ηθικὴ ἐπιστήμη, ἀντικείμενον γνώσεως ἔχει τὴν κατὰ τὸν ὄρθον λόγον αἵρεσιν καὶ ἐνέργειαν καὶ πρᾶξιν τοῦ ἐλευθέρου προσώπου ἐν πᾶσιν, οἷς βούλεύεται καὶ βούλεται καὶ πράττει. Τὸ δὲ τέλος, πρὸς ὃ ἀποβλέπει, ἡ ἀπόκτησίς ἐστι πάσης ἡθικῆς ἀρετῆς, καὶ ἡ ἀποφυγὴ πάσης ἡθικῆς κακίας, ὥστε ποιῆσαι τὸν ἀνθρώπον καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ δλῶς μακάριον, καὶ μὴ ἐδσαι αὐτὸν γενέσθαι κακὸν καὶ ἀχρεῖον καὶ δλῶς ἀθλιον. Τοιοῦτον ἀντικείμενον γνώσεως καὶ τοιοῦτον σκοπὸν ἔχουσα ἡ Ηθικὴ νοεῖ ἐν πρώτοις διὰ τοῦ ὄρθον λόγου τὸ ΑΙΓΟΛΥΤΟΝ ΑΓΑΘΟΝ, οὗ ὁ ἀκριβῆς καὶ ἐπιστημονικὸς ὄρισμὸς διατυποῦται ὡδε:

Τὸ ἀεὶ ΟΝ καὶ αἴτιον τοῦ εἶναι πάντα τὰ ὄντα, τὸ ἀεὶ ΖΩΝ καὶ αἴτιον τοῦ ζῆν πάντα τὰ ζῶντα, τὸ ἀεὶ ΝΟΟΥΝ καὶ αἴτιον τοῦ νοεῖν πάντα τὰ νοοῦντα, τὸ ἀεὶ ΕΝΕΡΓΟΥΝ καὶ αἴτιον πάσης δυνάμεως καὶ κινήσεως καὶ ἐνέργειας, τὸ ἀεὶ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ καὶ αἴτιον πάντων τῶν ἡθικῶν καὶ ἐλευθέρων προσώπων, τὸ ἀεὶ ΕΓΓΡΑΓΟΥΝ καὶ αἴτιον πάσης εὐπραγίας, τὸ ἀεὶ ΧΑΙΡΟΝ καὶ αἴτιον πάσης χαρᾶς καὶ παραχλήσεως καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ εὐφροσύνης, τὸ ΠΛΗΡΕΣ καὶ ΑΥΓΤΑΡΚΕΣ καὶ δεόμενον οὐδενὸς πρὸς τὸ ἀεὶ εἶναι καὶ ζῆν καὶ νοεῖν καὶ βούλεσθαι καὶ δύνασθαι καὶ ἐνέργειν καὶ κατορθοῦν καὶ κρατεῖν καὶ ὅρχειν καὶ εὖ πράττειν καὶ χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι, ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ἡ συνηρμοσμένη καὶ τελεία ὅλομέλεια πάντων τῶν ἀγαθῶν, ἡ προσθήκης τε καὶ ἀφαιρέσεως ἀνεπίδεκτος, τοῦτο ἐστι τὸ ΑΙΓΟΛΥΤΟΝ ΑΓΑΘΟΝ, ὁ Θεὸς ὁ ἀγαθὸς καὶ ἀγαπητὸς καὶ λατρευτός.

παρὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἐφιεμένου γενέσθαι καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ καὶ κοινωνοῦ τῆς ἀκηράτου τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητος καὶ μαχαριότητος. Τῆς ιδέας ταύτης τοῦ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ λογικῶς τεθείσης, ἡ Ἡθικὴ ἐπιστήμη, ἐξάγει ἐξ αὐτῆς τὴν ιδέαν τοῦ ἡθικοῦ ἀγαθοῦ, ὅπερ ὁρίζει ὃδε: Τὸ ἡθικὸν ἀγαθὸν βουλὴ ἐστι τῆς ἐλευθέρας βουλῆσεως τοῦ Θεοῦ, ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ εἰλημμένη, καὶ ἔργον πεποιημένον κατ' αὐτήν. Ἐκ δὲ τῆς ἀνικήτης ταύτης ιδέας τοῦ ἡθικοῦ ἀγαθοῦ διακρίνει τὴν ιδέαν ἐνὸς τελείου ἡθικοῦ ἀγαθοῦ, ἕριζομένου ὃδε: Τὸ τέλειον ἡθικὸν ἀγαθὸν ἔκφρασίς ἐστι καὶ παράστασις τοῦ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ διὰ βουλῆς τελείας καὶ ἔργου τελείου. Τίς δὲ ἡ τελειοτάτη, βουλὴ τοῦ Θεοῦ, καὶ ποῖον τὸ ἔργον τὸ κατ' αὐτὴν πεποιημένον καὶ τελειότατον ὅν; Τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ Ἡθικὴ ἐπιστήμη ἔλυσε λογικῶς, ευροῦσα καὶ ἀποδεῖξασα ὅτι ἡ μὲν τελειοτάτη βουλὴ τοῦ Θεοῦ ἐστιν ἐκείνη, ἥτις γέγραπται ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλίῳ τῆς Γενέσεως, ἔνθα εἰκονίζεται ὁ Θεὸς λέγων· «Ποιήσωμεν ἀνθρωπὸν κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὄμοιώσιν, καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἔρπετῶν τῶν ἔρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.» Τὸ δὲ τελειότατον τοῦ Θεοῦ ἔργον, τὸ κατ' αὐτὴν πεποιημένον, ἐστὶν ὁ νέος ἀνθρωπὸς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἡ ἀκριβὴς ἔκφρασίς καὶ παράστασις τοῦ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ, καὶ τὸ τέλειον ἡθικὸν ἀγαθόν, οὗ χάριν ἐγένοντο πάντα τὰ καλὰ καὶ τὰ ἀγαθά. Ταύτην δὲ τὴν τελειοτάτην βουλὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν κατ' αὐτὴν ποιηθέντα ἀνθρωπὸν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἡ Ἡθικὴ ἐπιστήμη, ἀναγορεύει κριτήριον ὑπέρτατον τῶν ἡθικῶν πράξεων πάντων τῶν ἐλευθέρων προσώπων καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, οὗ πᾶσα βουλὴ καὶ ἐνέργεια καὶ πρᾶξις νόμου καὶ κανόνα ἔχει τὴν τελειοτάτην ταύτην βουλήν, καὶ τὸν κατ' αὐτὴν ποιηθέντα τέλειον ἀνθρωπὸν. Ἀρα καὶ ἡ

Ἡθικὴ ἐπιστήμη διὰ τῶν ἴδεων τοῦ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ, τοῦ ἡθικοῦ ἀγαθοῦ, καὶ τοῦ ἐνὸς τελειοτάτου ἡθικοῦ ἀγαθοῦ εὑρίσκει καὶ ἀποδεικνύει τὸ αὐτὸν ἀντικείμενον τῆς καθ' ἡμᾶς νέας Φιλοσοφίας, καὶ ἀναγορεύει αὐτὸν καθολικὸν νόμον ἐνεργείας πάσῃς ἡθικῆς πράξεως ἀγγέλων τε καὶ ἀνθρώπων καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἡ μὲν Λογικὴ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο νοεῖ καὶ ὀνομάζει Λόγον ὃν τολογικόν, συγδέοντα ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ ὄντα, ἢ δὲ Ἡθικὴ ὀνομάζει Νόμον ἡθικὸν πάντων τῶν ἐλευθέρων προσώπων, καθ' ὃν ὀφείλουσι κανονίζειν τὴν ἑαυτῶν βούλησι καὶ ἐνέργειαν καὶ πρᾶξιν. Διὰ τοῦ ἡθικοῦ τούτου κριτηρίου διαχρίνεται ἡ ἡθικὴ ἀρετὴ ἀπὸ τῆς ἡθικῆς κακίας, ἐξηγοῦνται αἱ ἴδεαι τοῦ καθήκοντος, τοῦ δικαιώματος, καὶ τῆς ἡθικῆς ὑποχρεώσεως, ἐξηγεῖται ἡ ἡθικὴ τάξις ἐν τῷ Θεῷ, καὶ ἡ ἡθικὴ τάξις ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνημμένη, μετὰ τῆς νομικῆς καὶ τῆς φυσικῆς τάξεως, καὶ δυνάμει τοῦ ἡθικοῦ τούτου κριτηρίου ἡ Ἡθικὴ ἐστιν ἀληθῆς ἐπιστήμη, ἐξηγοῦσα πάντα τὰ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἡθικὰ φαινόμενα καὶ γινόμενα, καὶ διαχωρίζουσα ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, ἀνὰ μέσον ἀρετῆς καὶ κακίας τῶν ἐλευθέρων βούλησεων. Θαυμαστῶς δὲ συγαντῶνται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ αἱ τρεῖς φιλοσοφικαὶ ἐπιστήμαι, οἷον ἡ Ψυχολογία, ἡ Λογική, καὶ ἡ Ἡθική, εὑρίσκουσαι ἐν αὐτῷ ἐκάστη ἔχεινο, οὓς ἔχουσι χρείαν πρὸς τὴν ἑαυτῶν ὑπαρξίαν καὶ συμπλήρωσιν. Ἡ Ψυχολογία εὑρίσκει ἐν τῷ ἀντικειμένῳ τούτῳ τὴν τροφὴν τῶν ἐφέσεων τῆς ψυχῆς, ἐξηγεῖ δι' αὐτοῦ τὴν θρησκευτικήν, τὴν πολιτικήν, καὶ τὴν φιλοσοφικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διαχωρίζει τὴν ἀληθῆ θρησκείαν ἀπὸ τῶν ψευδῶν, τὴν ἀληθῆ πολιτείαν ἀπὸ τῆς τυραννίας, καὶ τὴν ἀληθῆ Φιλοσοφίαν ἀπὸ τῆς φευδοφιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης· ἡ δὲ Λογικὴ εὑρίσκει ἐν αὐτῷ τὸ κριτήριον τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ φεύδους· ἡ δὲ Ἡθικὴ εὑρίσκει τὸ κριτήριον

τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας, τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν πράξεων. Ἄρα ἐκάστη ἐπιστήμη εὑρίσκεται ἐκεῖνο, οὗ χρήζει, καὶ δι' οὗ γίνεται ἐπιστήμη ἀληθῆς, καλῶς ἐπισταμένη πάσας τὰς συνιστώσας αὐτὴν ἀληθείας. Αἱ τρεῖς ἐπιστῆμαι, εύρισκουσαι καὶ ἀποδεικνύουσαι τὸ ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας, ἀποδεικνύουσι καὶ ἔαυτὰς ἐπιστήμας ἀληθεῖς, ἐπὶ τῆς καθολικῆς καὶ ἀπολύτου Ἀληθείας στηριζόμενας, ἐξ τῆς φωτιζόμεναι λόουσιν ἀληθῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ἀπαντα τοῦ ἔαυτῶν κύκλου τὰ ζητήματα. Αἱ δὲ αὐτὰς ἀγνοοῦσι, καὶ ψεύδονται ἐν σίς ἀποφαίνονται, ως ψευδεπιστῆμαι καὶ οὐχὶ ἀληθεῖς ἐπιστῆμαι. Ψεύδης καὶ ἀμέθοδος φιλοσοφία ψευδεῖς ἐπιστήμας γεννᾷ εἰς ἀποπλάνησιν τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων· ἡ δὲ ἀληθῆς Φιλοσοφία ἀληθεῖς ἐπιστήμας γεννᾷ, ως καλὴ μήτηρ καλῶν θυγατέρων, εἰς φωτισμὸν καὶ ὁδηγίαν τῶν φιλομαθῶν ἀνθρώπων. Μόνη ἡ καθ' ἡμᾶς Ψυχολογία ἐστὶν ἀληθῆς, ως θυγάτηρ τῆς ἀληθοῦς Φιλοσοφίας· αἱ δὲ ψυχολογίαι τῶν ἄλλων σχολῶν ψευδεῖς καὶ πεπλανημέναι εἰσί. Μόνη ἡ καθ' ἡμᾶς Λογική ἐστιν ἀληθῆς, τὸ ἀλάνθαστον χριτήριον τῆς ἀληθείας κατέχουσα· αἱ δὲ λογικαὶ τῶν ἄλλων σχολῶν ψευδεῖς καὶ πεπλανημέναι, διτι ἀγνοοῦσι τί ἐστιν ὄρθος λόγος καὶ ποῖον τὸ χριτήριον τῆς ἀληθείας. Μόνη ἡ καθ' ἡμᾶς Ἡθική ἐστιν ἀληθῆς, διότι κατέχει τὸ χριτήριον τῶν ἥθεικῶν πράξεων πάντων τῶν ἐλευθέρων προσώπων καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· αἱ δὲ ἥθεικαὶ τῶν ἄλλων σχολῶν ψευδεῖς καὶ πλανῶσαι. Μόνη ἡ καθ' ἡμᾶς Φιλοσοφία ἐστὶν ἀληθῆς, διότι εύρισκει μεθοδικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς τὸ ἔαυτῆς ἀντικείμενον, δι' οὗ καὶ αἱ εύρισκουσαι αὐτὸ ἐπιστῆμαι ἀληθεῖς ἀποδεικνύονται. "Ω! πόσον λαμπρούνουσι τὴν Φιλοσοφίαν αἱ τρεῖς αὗται ἀνθρωπολογικαὶ ἐπιστῆμαι, συμφώνως τὸ λαμπρὸν καὶ ἔξοχον τῆς Φιλοσοφίας ἀντικείμενον εύρισκουσαι καὶ ἀποδεικνύονται! 'Αλλὰ

πόσον καὶ αὐταὶ ἀντιλαμπρύνονται ὑπὸ τῆς Φιλοσοφίας, ἀληθεῖς ἐπιστῆμαι διὰ τοῦ κύρους τοῦ Ἀπολύτου Λόγου ἀποδειχνύμεναι! Διότι ἄγευ τῆς ψυχολογικῆς γνώσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας ἡ Ψυχολογία οὐ δύναται ἐξηγῆσαι τὴν φύσιν τῆς ψυχῆς, καὶ τὰς τρεῖς ἀπείρους αὐτῆς ἐφέσεις· ἀνευ τῆς λογικῆς γνώσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας ἡ Λογική οὐ δύναται ἐξηγῆσαι τὸ κύρος τοῦ ὁρθοῦ λόγου, καὶ τὴν νομιμότητα τῆς δι' αὐτοῦ γνώσεως, οὐδὲ διαχωρίσαι ἀνὰ μέσον ἀληθείας καὶ ψεύδους· ἀνευ τῆς ἥθικῆς γνώσεως τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας ἡ Ἡθική οὐ δύκαται ἐξηγῆσαι τὴν φύσιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας, οὐδὲ διακρίναι ἀνὰ μέσον τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν πράξεων τῶν ἐλευθέρων προσώπων. Ἀγνοουμένου τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας, ἡ Ψυχολογία μένει ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ψυχῆς τοῦ ἔκυτης ἀντικειμένου, ἡ Λογική μένει ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὑπερτάτου τῆς ἀληθείας χριτηρίου, καὶ ἡ Ἡθική μένει ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὑπερτάτου χριτηρίου τῶν πράξεων καὶ τῶν βουλήσεων τῶν ἐλευθέρων προσώπων. Χάος καὶ σκότος καταλαμβάνει αὐτὰς πανταχόθεν, καὶ οὐδὲν ἐπίστανται, οὐδὲ δύνανται γνῶναι ὑγιῶς, ψευδεπιστῆμαι ἐξελεγχόμεναι καὶ μὴ οὖσαι ἀληθεῖς ἐπιστῆμαι. Τούναντίον δέ, γινωσκομένου τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας ψυχολογικῶς, ἡ Ψυχολογία γινώσκει ἐπιστημονικῶς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν φύσιν αὐτῆς, καὶ ἀληθῆς ἐπιστήμη τῆς ψυχῆς ἀποδειχνύεται· γινωσκομένου τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας λογικῶς, καὶ ἡ Λογική ἀληθῆς ἐπιστήμη διὰ τῆς τοιαύτης γνώσεως ἀποδειχνύεται· γινωσκομένου τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας ἥθικῶς, καὶ ἡ Ἡθική ἀληθῆς ἐπιστήμη διὰ τῆς τοιαύτης γνώσεως ἀποδειχνύεται. Ἄρα, ὅσῳ λαμπρύνουσι τὴν Φιλοσοφίαν αἱ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ἀνευρίσκουσαι καὶ ἀποδειχνύουσαι ἐπιστῆμαι, τόσῳ καὶ ἀντιλαμπρύνονται ὑπὸ αὐτῆς, καὶ ὡς ἀληθεῖς ἐπιστῆμαι καὶ αὐταὶ ἀποδει-

κνύσονται, ἐξελέγχουσαι τὰς ψευδεῖς, κίτινες συνυπάρχουσι μετὰ τῆς ψευδοφιλοσοφίας καὶ κενής ἀπάτης. Η δὲ λαμπρότης τῆς ἀληθίους Φιλοσοφίας καὶ τῶν ἀληθῶν ἐπιστημῶν τί ἄλλο ἔσται τὸ λαμπρότης τῆς φιλοσοφίας καὶ ἐπιστημονικῆς δόξης πᾶσι τοῖς ἀνέτειλεν αὐτῇ ἐξ Ἱερουσαλήμ ὁ Ἡλιος τῆς Βικτοσύνης, καὶ ἐζωγονίθη, καὶ ἐθερμάνθη ἵκανῶς ὅπὸ τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ ἀκτίνων; Νῦν δὲ ἡμεῖς φωτίζομεθ καὶ θερμαίνομεθ οὐ μόνον ὅπὸ τῶν θρησκευτικῶν, ἀλλὰ καὶ ὅπὸ τῶν πολιτικῶν καὶ ὅπὸ τῶν φιλοσοφικῶν, καὶ προετοιμάζομεν γέοντα Χριστοχρατικὸν πολιτισμόν, τέλειον καὶ αὐτάρκη, ὡς ἔστι τέλειος καὶ ὁ Χριστός, ἐφ' οὗ θεμελιώται, δι' οὗ οἱ ἀνθρώποι γίνονται μακάριοι καὶ οὐχὶ κακοδαίμονες, οὐχὶ αὐτοκτόνοι καὶ ἀθλιοι, ὅποιοι γίνονται οἱ ἀνθρώποι τοῦ νῦν ἐπιχρατοῦντος σταταγμορατικοῦ καὶ ἀνθρωποκτόνου πολιτισμοῦ. Λαμπρούν, τὸν Ἑλλάς, ἐν τῇ λαμπρότητε τῆς Φιλοσοφίας σου καὶ τῶν ἐπιστημῶν σου, καὶ μετάδος τὴν λάμψιν σου τὴν γένην ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν, καὶ ἀπὸ ἀρκτοῦ ἕως μεσγερίας, ἵνα σε μακαρίζωσι πάντα τὰ ἔθνη, καὶ πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς, εὐεργετούμενοι ὅπὸ τῶν γέων φώτων σου τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ὅπὸ τοῦ γέου Χριστοχρατικοῦ πολιτισμοῦ σου πολλῷ βέλτιον γένον εὐηργετήθησαν παρὰ τῶν νυκτερινῶν λάμψεων τῶν ἀρχαίων κατοίκων σου.

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Τὰ τρία ἐπιστημονικὰ φῶτα, οἷον τὸ τῆς Ψυχολογίας, τὸ τῆς Λογικῆς, καὶ τὸ τῆς Ἡθικῆς, μετὰ μουσικῆς καὶ ἀξιοθαυμάστου συμφωνίας ἔδειξαν καὶ ἀπέδειξαν τὸ μοναδικὸν καὶ ἔξοχον τῆς Φιλοσοφίας μάντικείμενον,

τὴν ζωηφόρον τροφὴν τῶν ἀπείρων ἐφέσεων τῆς ψυχῆς, τὸν ἀναγκαῖον ὅρον τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς εὐπραγίας τῶν ἀνθρώπων, τὸν Ὀντολογικὸν Λόγον τὸν συγκεφαλαιοῦντα ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ ὄντα, τὸ τέλειον ἡθικὸν ἀγαθόν, τὸ μέρος τῶν ἀληθείας καὶ τοῦ φεύδους, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιστημονικόν τῆς θεολογίας φῶς πολλῷ λαμπρότερον τῶν τριῶν τῆς ἀνθρωπολογίας φώτων δεικνύει καὶ ἀποδεικνύει τὸ αὐτὸν ἔνδοξον τῆς Φιλοσοφίας ἀντικείμενον, ὡς νῦν ἔρχόμεθα εἰπεῖν.

Η Θεολογία ὀρίζεται ἐπιστήμη τοῦ ἀεὶ ὄντος Θεοῦ, ὡς γινώσκεται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διὰ τῆς κατὰ τὸν ὄρθον λόγον νοήσεως ὡς οὐσία πρώτη καὶ τελεία, αὐθύπαρκτός τε καὶ ἀναίτιος, αἵτια δὲ πάσης χρονικῆς καὶ ἐνδεχομένης ὑπάρξεως, παντὸς πεπερασμένου ὄντος, παντὸς γεγονότος. Ἀλλὰ μετὰ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὄντων θεωρεῖται καὶ ζωὴ, ἥτις οὐ κατηγορεῖται ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων, ὅτι πλείστα ὄντα ὑπάρχουσιν ἀνευ ζωῆς, καὶ μετὰ τῆς ζωῆς θεωρεῖται καὶ λογικὴ νόησις, ἥτις οὐ κατηγορεῖται ἐπὶ πάντων τῶν ζώντων, ὅτι πλείστα ζῶα ζῶσιν ἀνευ λογικῆς νοήσεως καὶ ἐπιστήμης. Ο δὲ αἴτιος τῆς ὑπάρξεως πάντων τῶν ὄντων ἀναγκαίως ἐστὶν αἴτιος καὶ τῆς ζωῆς πάντων τῶν ζώντων, καὶ τῆς λογικῆς νοήσεως πάντων τῶν νοούντων, αὐτὸς ὁν ἀείζωος καὶ ἀείνους, μὴ ἔχων ἔξιθεν αἰτίαν οὔτε τῆς ἐκυτοῦ ἀείζωίας, οὔτε τῆς ἑαυτοῦ αὐτογνωσίας τε καὶ παγγνωσίας, καθὼς οὐκ ἔχει αἰτίαν οὐδὲ τῆς ἑαυτοῦ αὐθυπαρξίας. Εχουσα δὲ ἡ Θεολογία ἀντικείμενον γνώσεως τὸν ἀεὶ ὄντα, ἀεὶ ζώντα, καὶ ἀεὶ νοοῦντα Θεόν, ζητεῖ γνῶναι 1) τίς ἡ ἀΐδιος τοῦ Θεοῦ οὐσία; 2) τίς ἡ ἀΐδιος τοῦ Θεοῦ ζωὴ; 3) τίς ἡ ἀΐδιος τοῦ Θεοῦ συνείδησις καὶ γνῶσις; Τὴν δὲ λύσιν τῶν ζητημάτων τούτων εύρισκει διὰ δύο ὁδῶν ἡ μεθόδων, οἷον τῆς ἀναγωγικῆς, ἥτις νοεῖ τὸν Θεόν διὰ τῆς γνώσεως τῶν δημιουργικῶν αὐτοῦ ἔργων, καὶ τῆς Γραφικῆς, ἥτις

νοεῖ τὸν Θεὸν διὰ τῶν θεογράπτων αὐτοῦ λόγων. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου ζητήματος ἀποφαίνεται πρώτων ἀρνητικῶς ὅτι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστιν ὅλη, ἡτις ἔχει μόνον εἶναι ἄνευ τοῦ εἰδέναι, ἔπειτα ἀποφαίνεται θετικῶς ὅτι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ ἔστι πνεῦμα ἔχον τέλειον εἰδέναι, πνεῦμα αὐτογνωστικὸν καὶ παγγυωστικόν, ἡ νοῦς αὐτογνώστης καὶ παγγυωστης, συνειδὼς ὅτι γινώσκει πάντα καὶ οὐδενὶ ἀγνοεῖ, ὅτι δύναται πάντα, ὅσα βούλεται, καὶ ὅτι οὐδέν αὐτῷ ἀδυνατεῖ· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ζητήματος, ὃ ἐρωτᾷ τίς ἡ ἀΐδιος τοῦ Θεοῦ ζωὴ; ἐν πρώτοις ἀποφαίνεταις ἀρνητικῶς ὡδεῖ· Ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστιν ἐνδεής, οὐδὲ θυητή, οὐδὲ κράμα ἡ δούλη τῆς καὶ λύπης, οἴκα ἔστιν ἡ ζωὴ ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν χειρόνων ζώων, εἴτα καταφατικῶς ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ ἔστιν αὐτάρκης, ἀθάνατος, ἀμικτος λύπης, ὅλη δὲ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις καὶ εὐφροσύνη. Ἐστιν αὐτάρκης, διότι οὐ δεῖται ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ βρώσεως καὶ πόσεως πρὸς συντήρησιν· ἔστιν ἀθάνατος, διότι ἔστιν αὐτάρκης, καὶ οὐ δεῖται οὐδενὸς ἔξωθεν, διότι οὐ θυήσκει οὔτε ἐκ γήρατος, οὔτε ἐκ προσβολῆς δυνάμεως χρείτονος, τὸν Θεὸν ἐχθρευομένης· ἔστιν ἀμικτος λύπης, διότι ὁ Θεὸς οὐκ ἔχει αἰσθησιν ἀνάγκης σαρκικῆς ἢ πνευματικῆς, ἵνα αἰσθανθῇ πρῶτον, ὡς ἡμεῖς, τὴν ἐκ τῆς ἐνδείας λύπην, καὶ ἔπειτα τὴν ἐκ τῆς πληρώσεως καὶ τῆς θεραπείας χαράν. Ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ χαρά ἔστι καθαρὰ καὶ εἰλικρινής, ἀμικτος λύπης, χαρὰ ἀληκτος καὶ τελεία· διότι ὁ Θεός, αὐτογνώστης ὡν καὶ παγγυωστης, οὐ δοκιμάζει, ὡς ἡμεῖς, τὴν ἐκ τῆς ἀγνοίας λύπην, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν ἐκ τῆς παγγυωσίας χαράν· δυνάμενος ποιεῖν πάντα, ὅσα βούλεται, οὐ δοκιμάζει, ὡς ἡμεῖς, τὴν ἐκ τῆς ἀδυναμίας λύπην, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν ἐκ τῆς παντοδυναμίας χαράν· αὐτάρκης ὡν καὶ μηδενὸς δεόμενος, οὐ δοκιμάζει, ὡς ἡμεῖς, τὴν ἐκ τῆς ἐνδείας καὶ τῆς στερήσεως λύπην, ἀλλά

λὸς πᾶσαν τὴν ἐκ τῆς τελειότητος καὶ αὐταρχείας αὐτοῦ γαράν. Ἄρα ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ γαρά ἐστιν ἀμικτὸς πάσῃς λύπης, γαρὰ καθαρὰ καὶ εἰλικρινής, ἀνάλογος τῆς παγγυωσίας, τῆς παντοδυναμίας, τῆς αὐταρχείας, καὶ τῆς ὅλης τελειότητος αὐτοῦ, γαρὰ πλήρης καὶ τελεία, μηδεμίᾳ μέρεστη ἡ φύση την πάσχουσα, διὸ τὸ πλήρες καὶ τέλειον καὶ φύσεσσες τῆς φύσεως καὶ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ. Αὕτη δέ τῇ πλήρης καὶ τελείᾳ καὶ ἄκτικτος γαρὰ τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ λέγεται καὶ μακαριότης, ἥν ἡμεῖς νοοῦμεν, λογιζόμενοι κατὰ λόγου ἀντίστροφον τῶν ἀπείρων ἐφεσιων καὶ ἀναγκῶν τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Διότι ἐγώ, ἀπείρους ἐφεσιες αἰσθανόμενος ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ, καὶ μὴ δυνάμενος αὐτὰς πληρώσαι, τῶν ζωὴν τακταιπωρίας καὶ ὀθλιότητος· ὁ δὲ Θεός, πλήρης ων καὶ αὐταρχής καὶ ἀνενδεής, τῇ ζωὴν ἀντίθετον, τὴν ζωὴν τῆς τελείας γαρᾶς καὶ μακαριότητος. Ἀλλ᾽ ἐπὶ τῆς ζωῆς τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων παρατηρεῖται ἡ γέννησις, γῆτες οὐ παρατηρεῖται ἐπὶ τῶν ἀνοργάνων καὶ ἀζώων οὐσιῶν, οὐδὲ ἐπὶ τῶν γεγηρακότων ἡ νεκρωθέντων ζώων, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν ἔχοντων ἀκμαίαν ζωὴν ζώων τε καὶ ἀνθρώπων, καὶ ὀρίζεται ἡ γέννησις παραγωγὴ ζώσης οὐσίας ἐκ ζωσης οὐσίας, τοῦ τέχνου πάντοτε ὄμοουσίου δύντος πρὸς τοὺς ἔχοντος τοκεῖς, καὶ συνδεομένου μετ' αὐτῶν διὸ τῶν αἰσθημάτων τῆς ζωῆς, ἢτοι τῆς γαρᾶς καὶ τῆς λύπης. Ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης ἡ Θεολογία προβάλλει τὸ ἔξης πρόβλημα: Ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ πότερον συνδέεται καὶ αὗτη μετὰ γεννήσεως ἀναλόγου τῇ θείᾳ οὐσίᾳ, ἢ ἐστι ζωὴ ἀγενή γεννήσεως καὶ τῶν ἐκ τῆς γεννήσεως φυσικῶν τῆς ζωῆς αἰσθημάτων; ἢ πρώτη καὶ αὐθίπαρχτος καὶ ἀείζωος τοῦ Θεοῦ οὐσία γεννᾷ οὐσίαν ζώσαν ἐξ ἔαυτῆς, ἢ ἐστιν ἄγονος καὶ στεῖρα, ὡς ἢ οὐσία τῶν λίθων καὶ τῶν ξύλων καὶ τῶν νεκρῶν σωμάτων; ἐν ἀλλαις λέξεσι, γεννᾷ ὁ Θεὸς Υἱὸν ἔαυτῷ ὄμοούσιον, καὶ γαίρει καὶ ἀγάλλεται ἐκ τῆς θεωρίας αὐτοῦ, ἢ στερεῖται

τῆς ἐκ τῆς γεννήσεως Υἱοῦ ὁμοουσίου φυσικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ εὐφροσύνης; Τὸ πρότερον τοῦτο ἡ Θεολογία λύει διὰ τῆς ἑταῖρης λογικῆς σκέψεως.

Ἐπειδὴ αἱ κρείττονες οὐσίαι ἔχουσι τὸ γόνιμον καὶ παραγωγικὸν τῆς ἔμμετρης οὐσίας, τοις τὴν γέννησιν καὶ τὰ ἐκ τῆς γεννήσεως φυσικὰ αἰσθήματα τῆς ζωῆς, αἱ δὲ γείρονες οὐσίαι ἔχουσι τὸ ἄξων καὶ τὸ ἄγονον, τοις στερούνται ζωῆς καὶ γεννήσεως, διὰ τοῦτο ὁ ὁρθὸς λόγος οὐκέπιτρεπει ἐπὶ τῆς ἀειζώου καὶ τελείας οὐσίας τοῦ Θεοῦ κατηγορῆσαι τὸν χαρακτῆρα τῶν γειρόνων οὐσιῶν, τῆσδε τὸ ἄγονον καὶ τὸ ἄξων, ἀποκλεῖσαι δὲ τὸν χαρακτῆρα τῶν κρειττόνων οὐσιῶν, τῆσδε τὸ γόνιμον καὶ παραγωγικόν, ἀλλὰ ὑποχρεοῦ τὸν λογικῶς νοοῦντα καὶ κρίνοντα ἀποκλεῖσαι μὲν ἀπὸ τῆς ἀειζώου οὐσίας τοῦ Θεοῦ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀειζώου οὐσιῶν, οἷον τὸ ἄγονον καὶ τὴν στείρωσιν, κατηγορῆσαι δὲ τὸν χαρακτῆρα τῶν κρειττόνων οὐσιῶν, τῆσδε τὴν γέννησιν καὶ τὴν παραγωγὴν τῆς ὁμοουσίου οὐσίας κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀναλογίας. Διὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τῆς γεννήσεως τοῦ Θεοῦ ἡ ἐπιστήμη, τῆς Θεολογίας ἀρνητικῶς τε καὶ καταφατικῶς λύει ὡδεῖ:

Ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχει τὸν χείρονα χαρακτῆρα τῶν γειρόνων οὐσιῶν, οὐκ ἔστιν ἄγονος, οὐδὲ ἄξωος, ὡσπερ οἱ λίθοι. Ἡ ζῶσα οὐσία τοῦ Θεοῦ ἀναγκαῖως ἔστι παραγωγὸς ζώσης οὐσίας κατὰ τὸν καθολικὸν νόμον τῶν ζωσῶν οὐσιῶν, διὸ ὁ ζῶν Θεὸς ἔθετο ἐν τοῖς ζώοις, καὶ ὁ Θεὸς φύσει γεννᾷ Υἱὸν ἐκυτῷ ὁμοούσιον καὶ ἵσον, καὶ χάρει τὴν ἐκ τῆς γεννήσεως καὶ θεωρίας τοιούτου Υἱοῦ φυσικὴν καὶ τελείαν χαράν. Ἡ δὲ ζωὴ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστιν ἀλλοὶ τὴν γέννησις Υἱοῦ ὁμοουσίου, ἔχοντος πᾶσαν τὴν τελειότητα τοῦ γεννῶντος αὐτὸν Πατρός, καὶ στοργὴν καὶ ἀγάπην ἐκ τοῦ Πατρὸς πρὸς τὸν Υἱὸν ἐκπορευομένη, καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ πρὸς τὸν Πατέρα ἀνταποδιδομένη, στοργὴν καὶ ἀγάπην φυσικῶς συνδέουσα τὸν ζῶντα Πατέρα μετὰ τοῦ ζῶντος Υἱοῦ, καὶ ζωὴν καὶ αὐτὴν οὖσα, ἡ Πνεύμα ζωο-

ποιόν. Καὶ ἄλλως εἰπεῖν τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν: εἰ αἱ κρείτ-
τονες οὐσίαι ἔχουσι τὸ γόνιμον καὶ παραγωγικὸν τῆς
έκυπτην οὐσίας διὰ τοῦ φυσικοῦ νόμου τῆς γεννήσεως, αἱ
δὲ χείρονες οὐσίαι ἔχουσι τὸ ἀγονον, τὸ στείρον, τὸ ἄ-
ζων, καὶ τὸ ἀναίσθητον, συνάγεται λογικῶς κατὰ τὸν
νόμον τῆς ἀναγωγῆς ὅτι ἡ κρατίστη καὶ ἀρίστη τοῦ Θεοῦ
οὐσία, ηὔπερ πᾶσαν οὐσίαν, ἔχει καὶ τὴν ἀρίστην γέν-
νησιν τὴν ὑπὲρ πᾶσαν γέννησιν, τὴν ἐκ τῆς ἀρίστης γεν-
νήσεως ἀρίστην ζωὴν τὴν ὑπὲρ πᾶσαν ζωὴν, καὶ ἀδύνα-
τον ἄλλως ἔχειν. Διότι ἡ γέννησις Υἱοῦ ὁμοουσίου ἀπο-
δεικνύει ζῶσαν τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ· διότι ἡ γέννησις οὐ-
δὲν ἄλλο ἐστὶν ἡ παραγωγὴ ζώσης οὐσίας ἐκ ζώσης οὐ-
σίας, καὶ γαρὰ ἀμοιβαία τῶν δύο ζωσῶν οὐσιῶν, τῆς γεν-
νώσης καὶ τῆς γεννωμένης, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.
Καὶ εἰ μὴ ὁ Θεὸς ἐγέννα Υἱὸν ὁμοούσιον ἔκυπτο, οὐκ ἦν
Θεὸς ζῶν, καί, μὴ ἔχων ζωήν, οὐκ ἦδύνατο ἔχειν οὐδὲν
τῶν ἄλλων θείων προσόντων. Ἀρα ἡ γέννησις Υἱοῦ ὁμο-
ουσίου ἡ αἰτία ἐστὶν ἡ ὁ ἀποχρῶν λόγος τῆς ἀειζωίας καὶ
τῆς μακαριότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀρνούμενοι ἐκ τοῦ
Θεοῦ τὴν γέννησιν Υἱοῦ ὁμοουσίου ἀμέσως μὲν ἀρνοῦνται
τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ, ἐμμέσως δὲ ἀρνοῦνται καὶ τὴν νόησιν
καὶ τὴν ὑπαρξίαν αὐτοῦ, καὶ ἀντὶ Θεοῦ ἔχουσι μόνον τὴν
ἀγουν καὶ ἄζων καὶ ἀδρανῆ οὐληγ. Ἄλλ' ἡ ἐπιστήμη, ἡ
ὁμολογοῦσα εὑθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπαρξίαν Θεοῦ ζῶντος,
ἀποδεικνύει διὰ τῆς ἀκριβοῦς παρατηρήσεως τῶν ἔργων
τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ὅτι ὁ Θεὸς γεννᾷ Υἱὸν
ὁμοούσιον καὶ ἵστιν ἔκυπτο, οὗ ἡ θεωρία καὶ ἡ ἀγάπη ζωῆ
ἐστι καὶ νόησις τοῦ Θεοῦ, χαίροντος καὶ ἀγαλλομένου ἐπὶ
τῇ γεννήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ Υἱοῦ ἔχοντος τὴν οὐσίαν καὶ
τὴν φύσιν τοῦ Πατρός, ἐφ' ὃ καὶ ὁ Υἱὸς χαίρει καὶ ἀγάλ-
λεται τῷ Πνεύματι τοῦ Πατρός, νοῶν ἔκυπτον καὶ τὸν Πα-
τέρα καὶ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τῆς κοινῆς συνειδήσεως καὶ νοή-
σεως. Αὕτη δὲ ἡ ἀπόδειξις ἀπ' εὐθείας καὶ ἀμέσως τὸ
ἔξοχον ἀντικείμενον τῆς καθ' ἡμᾶς Φιλοσοφίας ἀποδει-

κνύει, καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο τῆς Θεολογίας φῶς ἐπικυροῖ καὶ ἐπισφραγίζει τὰ τρία τῆς; ἀνθρωπολογίας φῶτα, δι’ ὃν δέδειχται τὸ μέγρε τοῦ νῦν ἀγνοηθὲν ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας.¹ Άλλὰ καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων λόγων καὶ ἀποδείξεων ἐπιστημονικῶν ὁ Θεὸς ἀποδειχνύεται ἐν τοσι συγαίδοσις καὶ ισοτίμοις προσώποις, ὃν τὰ δύο παράγονται ἐκ τοῦ ἑνός, τὸ μὲν διὰ γεννήσεως, ἐξ ἣς καὶ Τίδες καλεῖται, τὸ δὲ δι’ ἔκπορεύσεως, ἐξ ἣς Πνεῦμα Ἀγίου καὶ Πνοή τοῦ Θεοῦ καλεῖται. Πᾶσαι δὲ αὗται αἱ θεολογικαὶ καὶ λογικαὶ ἀποδείξεις περὶ τῶν τριῶν προσώπων ἡ οὐδὲν ὑποστάσεων τοῦ ἑνὸς Θεοῦ οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ αἱ μεσοὶ ἀποδείξεις τοῦ ἀντικειμένου τῆς καθ’ ἡμᾶς Φιλοσοφίας, ἡς ὁ ἐπιστημονικὸς ὄρισμὸς περιβάλλεται δι’ ὅλου τοῦ δυνατοῦ ἐπιστημονικοῦ κύρους, καὶ ἔστιν ὁ μόνος ἀληθὴς καὶ ἀκριβῆς τῆς Φιλοσοφίας ὄρισμός, ἐφ’ οὗ οἰκοδομεῖται ἡ ἐπιστήμη τῶν ἐπιστημῶν Φιλοσοφία, πρὸς πάσας τὰς ἐπιστήμας ισοδυναμοῦσα, καὶ πασῶν ἀρχούσα. Καθὼς δὲ αἱ τρεῖς περὶ τὸν ἔσω ἀνθρωπον ἐπιστήμαι, οἷον ἡ Ψυχολογία, ἡ Λογική, καὶ ἡ Ἡθική, τὸ ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας εὑρίσκουσαι καὶ ἀποδειχνύουσαι, ἀποδειχνύουσιν ἄμα καὶ ἔαυτὰς ἐπιστήμας ἀληθεῖς, οὗται καὶ ἡ Θεολογία ἀληθὴς ἐπιστήμη ἀποδειχνύεται: δυνάμει τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας, ὅπερ διὰ τῶν θεολογικῶν τε καὶ λογικῶν ἀποδείξεων ἀποδειχνύει. Αἱ δὲ θεολογίαι τῶν σχολῶν καὶ τῶν θρησκευμάτων ἐκείνων, αἵτινες ἀγνοοῦσι τὸ τῆς Φιλοσοφίας ἀντικείμενον καὶ τὴν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀδιοίον αὐτοῦ γέννησιν, ψευδεῖς θεολογίαι εἰσί, διότι ψευδῆ περὶ Θεοῦ διδάσκουσι, καὶ τὸν Θεὸν φαντάζονται ως οὐκ ἔστι, καὶ οὐ δύνανται οὐδόλως ἐννοῆσαι αὐτὸν ως ἔστι καὶ ως οὐκ ἔστι, διότι ἀγνοοῦσι τὸν Λόγον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὃς Λόγος ἔστι τῆς Φιλοσοφίας τὸ ἔξοχον καὶ ἀξιέραστον καὶ πολυαγάπητον ἀντικείμενον. Λαμπρύνει λοιπὸν καὶ ἡ Θεολογία τὴν Φιλοσοφίαν, τὸ λαμπρὸν αὐτῆς ἀντικείμενον ἀποδειχνύουσα λαμπρῶς, ἄλλα καὶ ἀντιλαμ-

πρύνεται, σίληθής Θεολογία ἀποδεικνυόμενη, καὶ τὰς ψευδεῖς σαφῶς ἐξελέγχουσα. Συναπτομένου δὲ τοῦ ἐπιστημονικοῦ φωτὸς τῆς Θεολογίας μετὰ τῶν τριῶν ἐπιστημονικῶν φώτων, τῆς Ψυχολογίας, τῆς Λογικῆς, καὶ τῆς Ἡθικῆς, καὶ τῶν τεσσάρων τούτων φώτων συναπτομένων αὗθις μετά τοῦ λαμπροῦ φωτὸς τοῦ ἐπιστημονικοῦ τῆς Φιλοσοφίας ὄρισμον, ἀποτελεῖται μέγας καὶ ἀπλετος φωτισμός, χατάλαμπων καὶ καταφωτίζων πάντα τὰ ἀνθρώπινα πρᾶγματα, διαλύματα τὸ ἐπ' αὐτῶν ἐπικείμενον σκότος τῆς φυσικῶν μούρων ἐπιστήμης καὶ πάσης ἀλληγορίας καὶ πλάνης. Εἶπεν ὁ Θεός «Γένηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς» φῶς καλόν, φῶς ἀλεξίκακον, τοῦ σκότους διαλυτικόν, φῶς πρὸς ἐργασίαν καὶ σίκοδομὴν τοῦ νέου Χριστοκρατικοῦ κόσμου καὶ πολιτισμοῦ. Ἡμεῖς δὲ εὐγνωμόνως εὐλογοῦμεν τὸν Πατέρα τῶν φώτων Θεόν, ἀδούτες αὐτῷ· Δόξα Σοι τῷ δείξαντι ἡμῖν τηλειοῦτον καὶ τοιεύτον φῶς ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ σατανικοῦ σκότους, δόξα ἐν Τύψιστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ. Ἄμην.

ΑΥΤΑΗΟΔΕΙΞΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Τὸ ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας οὐ μόνον ἀποδεικνύεται διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν φώτων τῶν τεσσάρων ἐπιστημῶν, Ψυχολογίας, Λογικῆς, Ἡθικῆς, καὶ Θεολογίας, ἀλλὰ ἀποδεικνύεται ἀπ' εὐθείας καὶ ἀμέσως καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ λογικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ φωτὸς τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐκπεμπομένου, τουτέστιν αὐταποδεικνύεται ὅτι ἔστι τὸ μναδικὸν καὶ ἔξογον τῆς Φιλοσοφίας ἀντικείμενον, ὡς υἱον ἐργόμεθα εἰπεῖν.

Ο Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, ἐγενήθη παιδίον ἄρρεν, καὶ ἀνετρέφετο κατὰ τὸν θεῖον νόμον, ἀγνοούμενος ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους τῶν Ιουδαίων, σῖτινες προσεδόχων

τὴν ἔλευσιν Μεσσίου καὶ ἔλευθερωτοῦ, καθὼς οἱ προφῆται τοῦ Θεοῦ προσωνύγγειλαν αὐτοῖς. Κατὰ τὸ τριάκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ βαπτίζεται ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, καὶ μαρτυρεῖται ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός, ὃν τὸ ἔθνος προσεδόκα, καὶ ὃν οἱ προφῆται προκατήγγειλαν. Ήστενεται ὑπὸ ὀλίγων, καὶ ἀπιστεῖται ὑπὸ τῶν πλειστῶν, καὶ γίνεται σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Τὸ πρῶτον πάσχα μετὰ τὸ βάπτισμα καὶ τὴν κλῆσιν τῶν προτέταρι μαθητῶν ἀναβαίνει εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. Εὗρεν ἐν τῷ ιερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους· καὶ ποιήσας ὅραγγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ιεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυριστῶν ἔξέγει τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε· καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἀρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ Πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. Ταῦτα δὲ τοῦ Ἰησοῦ ποιοῦντος, καὶ τὴν ἔκυτον καταγωγὴν ἀποκαλύπτοντος, οἱ μὲν μαθηταὶ αὐτοῦ ἐμνήσθησαν ὅτι γεγραμμένον ἐστὶν «ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με,» οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἥρωτησαν αὐτόν, λέγοντες· «Τί σημεῖον δειχνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;» Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· «Ἄλσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.» Καὶ ὁ μὲν Ἰησοῦς ἐνόει τὴν ἡύσιν τοῦ ναοῦ τοῦ ἔκυτον σώματος, καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν τριήμερον ἀνάστασιν, ὡς ἀπόδειξιν τῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ καταγωγῆς, ἐκεῖνοι δὲ ἐνόησαν ὅτι λαλεῖ αὐτοῖς περὶ τοῦ λιθοκτίστου ναοῦ, καὶ εἶπον· «Γειτσαράχοντα καὶ ἐξ ἔτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;» Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τοῦ πάσχα ἔργεται εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ νυκτὸς ὁ Φαρισαῖος Νικόδημος, ἀρχων τῶν Ἰουδαίων, ὁμολογῶν αὐτὸν διδάσκαλον θεόπεμπτον, ἀπὸ Θεοῦ ἐλεγένθότα, ἀλλὶ ἀγγοῦσιν οἵσις ἦν. Ἀποκαλύπτων δὲ ἔκυτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγει· «Εἰ τὰς ἐπίγειας εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς, ἐάν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπονεράντα, πιστεύ-

»σετε; Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰμὶ δὲ
»ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Λύτως τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὃν ἐν
»τῷ οὐρανῷ. Καὶ καθὼς Μωσῆς ὑψώσει τὸν ὄφειν ἐν τῇ ἐ-
»ρήμῳ, οὗτος ὑψωθῆναι διεῖ τὸν Λύτον τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα
»πᾶς ὁ πιστεύων εἰσαύτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν
»αἰώνιον. Οὕτω γάρ ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε
»τὸν Λύτον αὔτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων
»εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὐ
»γάρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Λύτον εἰς τὸν κόσμον,

» Εἶνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλὰ τίνα σωθῆ, ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.
» Ο πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων
» ἢδη κέχριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μο-
» νογενοῦς Λύτου τοῦ Θεοῦ. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ
» φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἡγάπησαν οἱ ἀνθρώποι
» μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γάρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ
» ἔργα. Πᾶς γάρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ
» ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
» ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φα-
» νερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.»
Διὰ τοιούτων λόγων πρὸς τὸν νομοδιδάσκαλον Νικόδημον
ἀποκαλύπτει ὁ Ἰησοῦς τὴν ἐκ τοῦ Θεοῦ αἰώνιον αὐτοῦ
καταγωγήν, ὅτι ἔστι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, καὶ ὅτι μέλλει
νὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἰς σωτηρίαν τοῦ κόσμου, εἰς
σωτηρίαν παντὸς πιστεύοντος εἰς αὐτόν. Ἀποδεικνύει ἑαυ-
τόν, οὗτος ἀποδεικνύεται καὶ διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν ἐπι-
στημονικῶν φώτων, Λύτος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς αὐτογνώστης
καὶ παγγγνώστης, καὶ τῆς Φιλοσοφίας τὸ ζητούμενον ἀν-
τικείμενον.

Μετὰ ταῦτα μεταβαίνει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ συγκαντᾶται κατὰ μεσημβρίαν παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ μετὰ γυναικὸς Σαμαρείτιδος. Διαλέγεται μετ' αὐτῆς, καὶ ἀποκαλύπτει αὐτῇ τὰ χρυπτὰ αὐτῆς ἔργα, καὶ εἴτα διδάσκει αὐτῇ τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀλγθείᾳ λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Ἐκείνης δὲ εἰπούσης· «Οἶδα ὅτι Μεσσίας

»έρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός, ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα,» ὁ Ἰησοῦς ἀπεκάλυψεν ἑαυτόν, εἰπών· «Ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι.» Ἡ δέ, δραμοῦσα εἰς τὴν πόλιν, ἔλεγε τοῖς ἀνθρώποις· «Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς »εἶπέ μοι πάντα, ὡσαύτης ἐποίησα. Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ως οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἤρωται μετὰ αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον· Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλοῦσαν πιστεύομεν αὐτοῖς γὰρ ἀκριβόμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.»

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς τῶν Ιουδαίων ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ θεραπεύει ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου παράλυτον, τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ. Τοῦτο ιδόντες οἱ Ιουδαῖοι, ἐξῆτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι τὴν ἵασιν ἐποίησεν ἐν Σαββάτῳ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀπολογούμενος καὶ ἑαυτὸν ἀποκαλύπτων, λέγει· «Ο Πατήρ μου ἔως ἅρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι.» Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐξῆτουν αὐτὸν οἱ Ιουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ Σάββατον, ἀλλὰ καὶ Πατέρα ἰδιου ἔλεγε τὸν Θεόν, ἵσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἀλήθειαν ταύτην βεβαιῶν, λέγει· «Ἄμην, ἀμήν, λέγω ὑμῖν· Οὐ δύναται ὁ Γίος ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν Πατέρα ποιοῦντα· ἂ γὰρ ἀνέκεινος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ Γίος ὄμοιώς ποιεῖ. Ο γὰρ Πατὴρ φιλεῖ τὸν Γίον, καὶ πάντα δείχνυσιν αὐτῷ, ἂ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τούτων δεῖξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε· ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ Γίος οὓς θέλει ζωοποιεῖ. Οὐδὲ γὰρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν ὀδέδωκε τῷ Γίῳ, ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν Γίον, καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα. Ο μὴ τιμῶν τὸν Γίον οὐ τιμᾷ τὸν Πατέρα, τὸν πέμψαντα αὐτόν.» Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἐλά-

λησεν αὐτοῖς, λέγων «Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου.» Ο ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ᾽ ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ή μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. Απεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· «Κανὸν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἔστιν ἡ μαρτυρία μου· διὸ οἶδα πόθεν γέγονον καὶ ποῦ ὑπάγω, ὅμεις δὲ οὐκ οἰσατε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ ὑπάγω . . . Ἐγώ εἰμι ἡ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με Πατέρα.» Καὶ ἐν πολλαῖς ἀλλαῖς περιστάσεσι περὶ ἐμαυτοῦ μαρτυρῶν, καὶ ἐκυπὼν ἀποκαλύπτων, λέγει· «Ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐσμεν. Ο ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα. Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρί, καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμοί ἐστι. Καθὼς γινώσκει με ὁ Πατήρ, καὶ γινώσκω τὸν Πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρός μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Γίον, εἰμὴ ὁ Πατήρ· οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰμὴ ὁ Γίος, καὶ φαίνεται ὁ Γίος ἀποκαλύψαι. Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή. Οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα, εἰμὴ δι' ἐμοῦ. Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. Ο πιστεύων εἰς ἐμέ, καὶ ἀποθάνεται, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐδαμόν οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰώνα. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Ο ἔρχομενος πρός με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τὸν αἰώνα. Ἐγώ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὥν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς.» Μαρτυρεῖ δὲ ἡ Ἀλήθεια περὶ ἐμαυτῆς, λέγουσα· «Ἐγώ εἰμι ἡ Ἀλήθεια,» καὶ μαρτυρεῖται ὑπὸ πάντων τῶν γινωσκόντων καὶ ἀγαπώντων αὐτήν, καὶ δι' ὧν εἶπε καὶ ἐπράξε καὶ ἐπαθεν ἐν μέσῳ τῶν ἀγάπων ἀπεκάλυψε σαρωτές τὴν ἐμαυτής φύσιν καὶ καταγί-

γῆν, καὶ ἐλκύει πάντοτε πρὸς ἔαυτὴν τοὺς φίλοσοφας τὴν
Ἀλγήθειαν καὶ πᾶσαν ἀλγήθειαν. Ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, τὸ
ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας, ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων
λαλοῦν καὶ ἐνεργοῦν, δρῶν καὶ πάσχον, καὶ τὰ ἀνθρώπων
πράγματα ἀλλοιοῦν κατὰ τὴν ἔαυτοῦ βουλὴν καὶ γνώμην,
ἀποκαλύπτει καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἔαυτοῦ οὐσίαν καὶ φύ-
σιν, οἷα καὶ τοῦ φιλόσοφου πεποιηθένται καὶ διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν
οὐρανῶν τῶν πεσσάρων ἐπιστῆμων, Ψυχολογίας, Λογικῆς,
Πιθαγῆς, καὶ θεολογίας. Ἀρα τὸ ἀντικείμενον τῆς Φιλο-
σοφίας εστὶν αὐταπόδεικτον, δι’ οὗ πρόπον καὶ ὁ φωταυγῆς
Ἡλίος δι’ ᾧ ἐκπέμπει φωτεινῶν ἀκτίνων ἀποδεικνύει τὴν
ἔαυτοῦ ὑπαρξίαν τοῖς ἔχουσιν διφθαλμούς τοῦ ὄραν. Ἄλλα
οἱ τυρκοὶ καὶ μὴ ἔχοντες διφθαλμούς τοῦ ἴδειν ἀπ’ εὐ-
θείας τὸν ἐπὶ τοῦ ὄροντος Ἡλίου, τὸν αἴτιον τῆς ἡμέ-
ρας, οὗτοι χρύζουσι μαρτύρων ὄργωντων, ἵνα βεβαιώσωσιν
αὐτοὺς περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἡλίου ὠσαύτως καὶ οἱ
ἐν σπηλαίοις καὶ ὑπογείοις τῆς γῆς διαιτώμενοι, καὶ μὴ
δυνάμενοι ἀπ’ εὐθείας ἴδειν καὶ γνῶναι τὸν Ἡλίον, καὶ
οὗτοι ἔχουσι χρείαν ἀγγέλων, παρ’ ᾧν ἀκούουσι καὶ μαν-
θάνουσι τὴν ὑπαρξίαν τοῦ Ἡλίου ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν νυκτὶ
βιοῦντες, ὡςπερ τὰ νυκτόρια ζῷα, τὰ μὴ δυνάμενα κινε-
σθαι καὶ ἐνεργεῖν ἐν τῷ φωτὶ τῆς ἡμέρας, καὶ οὗτοι ἔ-
χουσι χρείαν μαρτύρων, δι’ ᾧ πληροφοροῦνται περὶ τῆς
ὑπάρξεως καὶ τῆς φύσεως τοῦ Ἡλίου, τοῦ κατὰ καιρὸν ἀ-
νατέλλοντος καὶ ἀπ’ εὐθείας καὶ ἀμέσως ὄρωμένου παρὰ
τῶν ἐγρηγορότων καὶ ἐχόντων ὑγιεῖς διφθαλμούς, δι’ ᾧ
φωτίζονται καὶ δρῶσιν ἀπ’ εὐθείας τὸν αὐταπόδεικτον Ἡ-
λίον. Αἱ αὐταὶ ἀναλογίαι παρατηροῦνται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντι-
κειμένου τῆς Φιλοσοφίας, τοῦ φωταυγεστάτου τούτου Ἡ-
λίου τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Οὐλίγοι ἔχουσιν διφθαλμούς
τοῦ ὄραν αὐτὸν ἀπ’ εὐθείας, οἵοις ἥσαν οἱ Προφῆται, καὶ
μετ’ αὐτοὺς οἱ Ἀπόστολοι οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων,
ἐστικότες οἱ μὲν τοῖς μὴ ἔχουσιν διφθαλμούς, οἱ δὲ τοῖς
βιοῦσιν ἐν νυκτὶ ἥ ἐν σκοτεινοῖς καὶ ὑπογείοις σπηλαίοις,

έχουσι γρείαν ὁδηγῶν καὶ μαρτύρων πρὸς τὸ λαβεῖν ιδέαν καὶ γνῶσιν τοῦ λαμπροῦ καὶ ἔξόγου τούτου Ὅντος, ὁ καλεῖται Λόγος τοῦ παντός, Αὐτοάλιθος, Αὐτοσοφία, καὶ τὰ σούτους ὅμοια. Οἱ προφῆται καὶ ἀπόστολοι, οἱ εὐαγγελισταί, οἱ ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ὁδηγοῦσι τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαούς εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἵνα δι' αὐτοῦ θεραπεύσωσι μέσογες τῆς αἰώνιου ζωῆς αἱ δὲ καθ' ἡμᾶς νέατι φιλοσοφίαι: ἐπιστῆμα, οἷον ἡ Ψυχολογία, ἡ Λογική, ἡ Ηλική, καὶ ἡ Θεολογία, ὁδηγοῦσσιν εἰς τὴν εὑρεσιν καὶ τὴν γνῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου τοὺς φιλοσοφοῦντας, καὶ τὴν λογικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν γνῶσιν τῶν ὄντων ορθίουσας, ἵνα θεραπεύσωσιν τὴν αἰσθάνοντας ἐν ἑαυτοῖς φιλοσοφικὴν ἀνάγκην τοῦ μαθεῖν καὶ εἰδέναι πᾶν τὸ ἀγνούμενον. Όταν δὲ τὰ ἐπιστημονικὰ τοῦτα φῶτα ἀγάγωσι τὴν φιλόσοφον ψυχὴν ἀπέναντι τοῦ ἀντικειμένου τούτου τῆς Φιλοσοφίας, τότε φωτίζεται ἐξ αὐτοῦ ἀπ' εὐθείας καὶ ἀμέσως καὶ βλέπει αὐτὸ τοιοῦτον, οἷον καὶ αἱ ἐπιστῆματα ἀποδεικνύουσι, τότε γίρει καὶ ἀγάλλιεται ἐκ τῆς θεωρίας αὐτοῦ, λέγουσα: Εὕρη καὶ τὴν Ἀλήθειαν, τὴν τέλετην τὴν ἀληθινήν, τὴν γνῶσιν τὴν ἀπλανήν, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, οὐ εἶχον γρείαν, ἵνα γένωματα καλήτι καὶ ἀγαθήτι, ζωσα αἰώνιως μετὰ τοῦ τελείου τούτου καὶ λοῦσ καὶ ἀγαθοῦ. Αὗτη ἡ αὐταπόδειξις τοῦ ἀντικειμένου τῆς Φιλοσοφίας ἐπικυροῖ καὶ ἐπισφραγίζει τὰς ἀποδείξεις τῶν ἀλλων ἐπιστημῶν ὡς ἀληθεῖς. Καὶ εἰ μὴ τὸ ἀντικείμενον τῆς Φιλοσοφίας εἴγε τὸ αὐταπόδεικτον, καθὼς καὶ ὁ αἰσθητὸς Ήλιος ἔχει αὐτὸ διὰ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ἀκτινοβολίας, διεψεύδοντο ἂν καὶ αἱ ἀποδείξεις τῶν ἀλλων ἐπιστημῶν, ὅτι ἔδειξαν ἀντικείμενον ψευδές, στερούμενον τῆς δυνάμεως τοῦ δεῖξαι ἔκυρὸ τοιοῦτον, οἷον μαρτυρεῖται ὑπὸ αὐτῶν. Άλλος γάν, τοῦ ἀντικειμένου τῆς

Φιλοσοφίας ἀποδεικνύοντος ἔχετε διὰ τοῦ οἰκείου φωτός, αἱ ἀποδείξεις τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ως ἀληθεῖς ἐπικυρώνται καὶ ἐπιστραγίζονται. Ἀρα οὐ μόνον αἱ ἀληθεῖς ἐπιστῆμαι ἀποδεικνύονται τὸ ἀληθὲς τῆς Φιλοσοφίας ἀντικείμενον, ἀλλὰ καὶ αὐταποδεικνύονται ὑπ' αὐτοῦ ως οὖσαι ἀληθεῖς ἐπιστῆματα, καὶ ἡ ἀληθής Φιλοσοφία συγγρούεται καὶ συμφωνίας ἐξελέγχουσαι τὰς ψευδεῖς ἐπιστῆμας καὶ τὴν φευδοφιλοσοφίαν, τὴν μητέρα αὐτῶν, γάτις ἐστὶ κανή, ἀπάτη, ψήγουσα γνώσεως ἀντικείμενον. Πρόδηλον δὲ ὅτι ὁ ἐκ τῶν ἀμοιβαίων τούτων ἀποδείξεων ἀπαστράπτων λογικὸς φωτεινὸς διαλύσει καὶ διάσκεδάσει εἰς τέλος τὸ ἐπικρατοῦν σκότος τῆς ψευδοῦς φιλοσοφίας καὶ τῶν ψευδωνύμων ἐπιστημῶν, καὶ συντελέσει εἰς τὴν καθίδρυσιν καὶ ἐμπέδωσιν πολιτισμοῦ δικαίου καὶ εἰρηνικοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, καταργούμενου παντελῶς τοῦ νῦν ὑπάρχοντος ψευδοπολιτισμοῦ, διότι τῆς Οηριώδους Ζίας καὶ τοῦ ψεύδους Θεμελιούμενος, κατεργάζεται τὴν κακοδαιμονίαν τῶν κατ' αὐτὸν βιούντων λαῶν καὶ ἐθνῶν.

ΤΟ ΚΑΤΟΡΘΩΤΟΝ ΤΩΝ ΔΥΟ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΣΚΟΠΩΝ

Καθὼς ἀπεδείγθη, ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν (σελ. 20.), πρὸς δύο σκοποὺς διακεκριμένους ἀποδημεῖται ἡ Φιλοσοφία, ἅμα φυσικαὶ καὶ γεννηθεῖσα ἐν τοῖς ἀνθρώποις κατὰ τὸν ἐκεῖ ἐξηγηθέντα νόμον τῆς φυσικῆς αὐτῆς γεννήσεως, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς τελειώσεως, πρὸς διν φέρεται προαγομένη ἀπὸ γνώσεως εἰς γνώσιν, αὐτούσια καὶ προοδεύουσα ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς γρησιμότητος καὶ ὀφελείας πάντων ἀνθρώπων, διν ἐπιδιώκει, διαν, ἵκανθες αὐτούσια καὶ ἀνδρωθεῖσα, διηγεῖται διαρρατίζειν καὶ διακοσμεῖν κατὰ λόγου πάντα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. Λαρροπάσιν δὲ τῶν σκοπῶν τούτων ἡ ἐπιδιώξις καὶ κατόρθωσις προ-